

Bakıda “Ənənəvi idman növlərinin dirçəlişi” devizi altında V Dünya Etnoidman Forumu işə başlayıb

Forumun birinci günündə Birgə Bəyannamə qəbul edilib

Martın 5-də Bakıda “Ənənəvi idman növlərinin dirçəlişi” devizi altında ikigünlük V Beynəlxalq Etnoidman Forumu işə başlayıb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, foruma Azərbaycanın gənclər və idman naziri Fərid Qayıbov, Dünya Etnoidman Konfederasiyasının sədri Bilal Ərdoğan, BMT-nin Məskunlaşma Proqramının icraçı direktoru xanım Maimuna Mohd Şərif, Türk Dövlətləri Təşkilatının Baş katibi Bağdad Amreyev, tərəfdaş qurumların rəhbər şəxsləri, dövlət və hökumət rəsmiləri, diplomatlar olmaqla 14 ölkədən ümumilikdə 140 nümayəndə qatılıb.

Forumun açılış mərasimində əvvəlcə dünyada etnoidman növlərinin inkişafını əks etdirən videoçarx nümayiş olunub.

Tədbirdə çıxış edən Azərbaycanın gənclər və idman naziri **Fərid Qayıbov** forumun Bakıda keçirilməsinə görə Dünya Etnoidman Konfederasiyasının sədri Bilal Ərdoğanla təşəkkür edib. Nazir Azərbaycanın irimiqyaslı tədbirlərə evsahibliyi ilə bağlı zəngin təcrübəsi olduğunu vurğulayaraq deyib: “Azərbaycan dövlətinin, xüsusilə Prezident İlham Əliyevin diqqət və qayğısı ilə ölkəmizdə I Avropa Oyunları, IV İslam Həmrəyliyi Oyunları, XV Avropa Gənclər Yay Olimpiya Festivalı, Formula-1 yarışları, dünya və Avropa çempionatları, digər nüfuzlu turnirlər keçirilib. IV İslam Həmrəyliyi Oyunlarının proqramına ənənəvi idman növümüz olan zorxana da daxil edilmişdi və bu yarış uğurla keçirildi. Azərbaycanın milli idman növü olan çövkən atüstü oyunu üzrə bir sıra yarışlar, o cümlədən beynəlxalq turnirlər təşkil edilir. 2019-cu ildə isə Gədəbəydə Milli Yaylaq Festivalı keçirilib”.

Nazir bildirib ki, 2005-ci ildən etibarən hər il martın 5-i Azərbaycanda Bədən Təbiyyəsi və İdman Günü kimi qeyd edilir. Bu il “İdman həftəsi” çərçivəsində ölkəmizin müxtəlif regionlarında silsilə tədbirlər təşkil olunub.

Dünya Etnoidman Konfederasiyasının sədri **Bilal Ərdoğan** qədim tarixə malik Azərbaycanda belə bir nüfuzlu forumun keçirilməsindən məmnunluğunu bildirib. Gənc nəsil arasında milli idman oyunlarının təbliğinin vacibliyini xüsusi qeyd edən B.Ərdoğan bildirib: “Bugünkü forumda ənənəvi idman növlərinin keçmişini və gələcəyini müzakirə edəcəyik. Bir çox ölkə və millətin nümayəndələrini bu mövzu ilə bağlı bir araya gətirmək böyük uğurdur. İnsanların birləşməsi üçün hörmət, həmrəylik, sülhün bərqərar olması xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Dünya Etnoidman Konfederasiyası öz işini məhz bu dəyərlər üzərində qurub. Ümidvaram ki, bu forum müxtəlif mədəniyyətlər arasında körpü rolunu oynayacaq”.

B.Ərdoğan növbəti forumun Türkiyədə keçiriləcəyini bildirib.

BMT-nin Məskunlaşma Proqramının icraçı direktoru **xanım Maimuna Mohd Şərif** BMT-nin Dünya Etnoidman Konfederasiyası ilə əməkdaşlığa böyük önəm verdiyini və bu işbirliyindən məmnun olduğunu bildirib: “BMT-nin Məskunlaşma Proqramı olaraq inklüziv, davamlı, təhlükəsiz, dayanıqlı şəhərlərin yaradılması və icmaların qurulmasını tərəfdarıyıq. Bütün xalqlar, millətlər milli idman növlərini yaşatmaq haqqına sahibdirlər. Çünki bütün ənənəvi milli idman növləri dünyanın zənginliyidir”.

Xanım Maimuna Mohd Şərif BMT-nin Dünya Etnoidman Konfederasiyası ilə bundan sonra da fəal əməkdaşlıq edəcəyini diqqətə çatdırıb.

Türk Dövlətləri Təşkilatının Baş katibi **Bağdad Amreyev** etnoidman növlərinin kütləvilərinin artırılmasının müxtəlif xalqlar arasında münasibətlərin inkişafı, dostluq əlaqələrinin və əməkdaşlığın dərinləşdirilməsi baxımından önəmini xüsusi vurğulayıb. B.Amreyev

bu forumun, eləcə də etnoidmanın türkdilli dövlətlər və xalqlar arasında da qardaşlıq əlaqələrinin inkişafına mühüm töhfə verəcəyini deyib.

Açılış mərasimindən sonra yüksək səviyyəli nazirlərin “Etnoidman beynəlxalq tərəfdaşlığın qurulması və genişləndirilməsi üçün vasitə kimi” mövzusunda panel iclası keçirilib.

Dünya Etnoidman Konfederasiyasının sədri Bilal Ərdoğanın moderatorluğu ilə keçirilən iclasda Türkiyənin gənclər və idman naziri **Mehmet Muharrem Kasapoğlu** dünyanın bu çətin günlərində idmanın insanları sülh və ədalət naminə birləşdirdiyini bildirib. Etnoidman növlərinin inkişafına Azərbaycanın sabiq naziri Azad Rəhimovun çox böyük töhfələr verdiyini qeyd edən qonaq yeni nazir Fərid Qayıbova uğurlar diləyib, idman sahəsində əməkdaşlığın daimi olmasını arzulayıb.

Türkiyənin bütün regionlarında ənənəvi idman növlərini inkişaf etdirməyin əsas məqsədlərdən olduğunu bildiren nazir bu sahədə bir sıra infrastruktur layihələrinin olduğunu vurğulayıb: “Pandemiya dövrünə baxmayaraq, Türkiyədə idman sahəsində çoxlu tədbirlər keçirilib. Ötən il 200-ə yaxın beynəlxalq yarış təşkil edilib. Türkiyədə bir çox idman növləri dəstəklənir, onların inkişafı üçün sərmayə qoyulur. Bugünkü forumun ana xətti ənənəvi idmanın inkişafıdır. 2015-ci ildən bu sahədə ciddi irəliləyiş var və uğurlu nəticələr əldə edilib. İnandırırıq ki, ənənəvi idman növləri üzrə yeni federasiya və klublar yaradılacaq”.

Nigerin gənclər və idman naziri **Sekou Doro Adamou** etnoidman növlərinin bütün dəyərləri özündə birləşdirdiyini bildirib. O, ölkəsində bu sahədə çoxlu işlərin görüldüyünü və gələcəkdə digər tədbirlərin nəzərdə tutulduğunu deyib: “Nigerdə qitələrarası forumlar təşkil edilir ki, bu tədbirlər vasitəsilə ənənəvi idman növlərində strategiyalarımızı müəyyənləşdiririk. Afrikanın 15 ölkəsi ənənəvi güləş növünün inkişafı üçün çalışır. Ölkəmiz ənənəvi idman növlərinə böyük önəm verir. Bu sahənin inkişafı məqsədlə arenalara var və onları inkişaf etdiririk. Gələn ilin martında ölkəmizdə ənənəvi idman növləri üzrə birinci festivalın keçirilməsini planlaşdırırıq. Bununla bağlı danışıqlar aparılır”.

Meksikanın Milli Bədən Təbiyyəsi və İdman Komissi-

yasının (CONADE) baş direktoru **Ana Gabriela Guevara Espinoza** idmanın insanları birləşdirdiyini və nəticədə qarşılıqlı dialoqu yarandığını bildirib. Müasir idman növləri ilə yanaşı, ənənəvi növlərin də inkişafının önəmini vurğulayan qurum rəsmisi Meksikada hər iki istiqamətdə ciddi tədbirlərin görüldüyünü vurğulayıb: “Ölkəmizdə 8 fərqli ənənəvi idman növü var və azarkeşlərin sayı artmaqdadır. Ümid edirik ki, insanlar bu idman növlərini inkişaf etdirməyə çalışsınlar. Meksika bu sahədə Amerika ölkələri ilə əməkdaşlığı davam etdirir. Düşünürəm ki, forumu gələcəkdə Meksikada da keçirə biləcəyik”.

Qambiyanın gənclər və idman naziri **Bakary Badjie** ölkəsində güləşin çox populyar olduğunu və futbola böyük rəğbət bəsləndiyini bildirib: “Ölkəmizdə ənənəvi idman növlərinə böyük rəğbət var. Bu növlərdən ən populyarı güləşdir. Bu sahənin daha yaxşı inkişaf etməsi üçün geniş infrastrukturun qurulması vacibdir. Bundan başqa, etnoidman növlərini inkişaf etdirmək üçün beynəlxalq dəstək lazımdır”.

Daha sonra V Beynəlxalq Etnoidman Forumunun iştirakçıları birgə bəyanat qəbul ediblər.

Bəyanatı Azərbaycanın gənclər və idman naziri Fərid Qayıbov, Dünya Etnoidman Konfederasiyasının sədri Bilal Ərdoğan, Türkiyənin gənclər və idman naziri Mehmet Muharrem Kasapoğlu, BMT-nin Məskunlaşma Proqramının icraçı direktoru xanım Maimuna Mohd Şərif, Nigerin gənclər və idman naziri Sekou Doro Adamou, Meksikanın Milli Bədən Təbiyyəsi və İdman Komissiyasının (CONADE) baş direktoru Ana Gabriela Guevara Espinoza, Qambiyanın gənclər və idman naziri Bakari Badjie və Türk Dövlətləri Təşkilatının Baş katibi Bağdad Amreyev imzalayıblar.

Bəyanatda ənənəvi idman növlərinin milli və beynəlxalq səviyyədə inkişafı, dəstəklənməsi və kütləvilərinin artırılması məsələləri əksini tapıb.

Forumun birinci günündə “Etnoidmanda maliyyə vəsaitlərinin toplanması üçün sponsorların və tərəfdaşların cəlb edilməsi yolları”, “Etnoidman növlərinin yayılması və şaxələndirilməsi üçün ideyalar, oyun mükafatları və idmançıların motivasiyasının yaxşılaşdırılması”, “Kütləvi və

sosial mediada etnoidmanın daha çox işıqlandırılması üçün tövsiyələr” mövzularında sessiyalar, eləcə də Dünya Etnoidman Konfederasiyası üzvlərinin dördüncü iclası və etnoidman komitələrinin toplantısı keçirilib.

V Dünya Etnoidman Forumu işini bu gün “Etnoidman və onların effektiv həyata keçirilməsi üçün mümkün əlaqələr və media strategiyaları” mövzusunda panel iclası ilə davam etdirir. Sonra Dünya Etnoidman Konfederasiyasının Ənənəvi İdman Mükafatlarının təqdim olunması mərasimi keçiriləcək. Yekun çıxışlardan sonra forum işini başa çatdıracaq. Forum iştirakçılarının Azərbaycan Respublikası Atçılıq Konfederasiyasının komandasının çövkən oyununu izləmələri də nəzərdə tutulur.

Qeyd edək ki, V Dünya Etnoidman Forumunda etnoidman idman növlərinin yayılması və şaxələndirilməsi üçün ideyalar, oyun mükafatları və idmançıların motivasiyasının yaxşılaşdırılması, eləcə də etnoidmanın təbliği məsələləri müzakirə olunacaq. Belə bir tədbirin təşkili xalqların zəngin və çoxəsrlik mədəni irsinin, yüz illərlə formalaşmış adət-ənənələrinin və mədəniyyətlərinin, eləcə də milli idman növlərinin inkişafında və daha da möhkəmlənməsində əhəmiyyətli rol oynayacaq.

V Beynəlxalq Etnoidman Forumunun Bakıda keçirilməsinə dair qərarın qəbulu ölkəmizin indiyədək bir sıra mühüm idman yarışlarına və tədbirlərinə uğurla ev sahibliyi etməsinin nəticəsidir. Belə ki, dünyanın zənginliyindən xəbər verən ənənəvi milli idman növlərinin inkişafına ölkəmizdə yüksək diqqət və qayğı göstərilir. Bu da Azərbaycan dövlətinin öz tarixinə, adət-ənənələrinə yüksək diqqətinin bariz göstəricisidir. Azərbaycanın milli atüstü idman oyununun - çövkənin 2013-cü ildə UNESCO-nun Qeyri-Maddi Mədəni İrsin Reprezentativ Siyahısına salınması böyük uğurlarımızdandır.

Dünya Etnoidman Konfederasiyası 2016-cı ildən etibarən hər il İstanbulda onlara ölkədən yüz minlərcə ziyarətçinin iştirakı ilə Etnoidman Mədəniyyəti Festivalı təşkil edir. Ənənəvi idman və oyunlar çərçivəsində keçirilən festivalda müxtəlif ölkələr öz mədəni və idman tədbirlərini nümayiş etdirmək imkanı qazanırlar.

Konfederasiyanın dəstəyi ilə Azərbaycanda yaylaq və elat ənənələrinin yaşadılması və təbliği məqsədilə 2019-cu ildə Gədəbəy rayonunda Milli Yaylaq Festivalı keçirilib. Bu festivalın əsas məqsədi Azərbaycan xalqının zəngin və çoxəsrlik mədəni irsinin, yüz illərlə formalaşmış yaylaq və elat mədəniyyətinin, unikal mədəniyyət nümunələrinin və tarixi abidələrinin nümayiş etdirilməsi və ərəzinin turizm potensialının üzə çıxarılmasından ibarət olub.